

чка" і маси окосту. Але за товщиною шпигу потомки маток класу М⁻ мали більш оптимальні показники порівняно з тваринами, що відносились до класів М⁻ і М⁰.

Це свідчить, що підвищена скоростиглість свиней класу М⁺ в певній мірі пов'язана з підвищенням жировідкладанням, що необхідно враховувати в селекційній роботі.

УДК: 636.2.033: 338.314

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ В ГОСПОДАРСТВАХ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

О.І.ЛОХОНЯ – доцент,

М.М.ВОЙТАШЕНКО – студент, Херсонський ДАУ

Виробництво і споживання м'яса важливий показник рівня життя людей. За обґрунтованими нормами споживання м'яса на душу населення в рік повинно складати в межах 30-90 кг, в т.ч. яловичини – 36-40 кг.

В 1990 році виробництво м'яса всіх видів в розрахунку на душу населення по Україні складало 84 кг, а споживання – 68 кг. В 1997р. споживання м'яса на людину зменшилося в 2 рази до 34 кг, що значно нижче науково-обґрунтованих норм.

Вкрай важливим в зв'язку з цим є завдання виявлення причин значного зниження виробництва м'яса та визначення основних напрямків підвищення ефективності виробництва яловичини в кожному господарстві, області, регіоні.

Наші дослідження на прикладі колективних сільськогосподарських підприємств Херсонського обласного управління сільського господарства, обсяги виробництва в яких складають приблизно 60% загального сільськогосподарського виробництва області, показали, що за 7 останніх років з 1990 по 1997рр. виключно загальне виробництво яловичини знизилось більше ніж в 4 рази. Таке велике зниження виробництва яловичини відбулося як за рахунок зниження чисельності поголів'я молодняка великої рогатої худоби і відгодівлі, так і за рахунок значного зниження м'ясної продуктивності тварин.

Чисельність поголів'я тварин на вирощуванні і відгодівлі за вказаний період знизилась більше ніж у 2 рази. Середньодобові прирости живої маси молодняка великої рогатої худоби і відгодівлі всіх основних типових порід худоби з України, в т.ч. і червоної степової породи, яка є основною у Херсонській області, можуть досягати 700-900г. В 1990 році середньодобові прирости живої маси

великої рогатої худоби на вирощуванні і відгодівлі по господарствах Херсонського облагропрому в середньому складали 364г, а їй 1997 році по господарствам обласного управління сільського господарства вони знизилися до 160г. Цей показник в 4-5 разів нижчий від потенційних можливостей м'ясної продуктивності червоної степової породи. Для порівняння відмітимо, що середньодобові прирости молодняка великої рогатої худоби і відгодівлі в господарствах суспільного сектору України за даними Міністерства статистики в 1996р. були низькими і складали 237г.

Основною причиною зниження рівня м'ясної продуктивності є слабша кормова база та низький загальний і концентратний рівень годівлі тварин. Так, у 1997 р. у середньому на 1 голову молодняка великої рогатої худоби і відгодівлі було згодовано менше 17 ц кормових одиниць, в т.ч. – лише 1,9 ц концентрованих кормів. В передових господарствах згодовують по 25-27 ц корм.од., в тому числі концентратів – до 7 і більше центнерів.

Витрати кормів в розрахунку на 1ц приросту живої маси молодняка великої рогатої худоби і відгодівлі по господарствам обласного управління сільського господарства в 1997 році склали майже 29 ц корм.од.

Наукові дослідження і практика господарств показують, що основна причина значних, навіть багаторазових перевитрат кормів на 1 ц приросту живої маси – слабка кормова база, низький рівень годівлі тварин. Чим менше згодовують тваринам кормів, тим вищими бувають витрати кормів на 1 продукції. Значна, частина, кормів, що згодовується, йде на підтримання життя тварин. І лише корми згодовані понад цей рівень є продуктивними, тобто витрачаються на утворення приросту. За рік на підтримання життя однієї голови молодняка витрачається приблизно 9 ц корм.од. Якщо тварина споживатиме за рік 25 ц корм.од., то продуктивними будуть лише 16 ц, що забезпечать одержання 3,56 ц приросту (щодоби в середньому 965 г) при загальних витратах на 1 ц приросту 7 ц корм.од. Якщо ж цю норму зменшити вдвічі – тобто згодовувати за рік на 1 голову 12,5 корм.од., то продуктивними будуть лише 3,5 ц корм.од., що майже з 4,6 рази менше, ніж у першому варіанті. Тож і середньодобові прирости теж будуть у стільки ж разів менші і становитимуть лише 213г. Загальні ж витрати на 1 ц теж зростуть більше ніж у двічі. Багатократна перевитрата кормів у розрахунку на одиницю приросту буває від того, що тваринам мало згодовують кормів.

Низький рівень годівлі є основною причиною не тільки низьких показників м'ясної продуктивності, а й високих витрат праці в розрахунку на 1 ц приросту, високої собівартості продукції і збитковості

виробництва яловичини. Витрати праці на 1 ц приросту в 1990 році складали 31 люд.-год., а в 1997р. – 129 люд.-год. Продуктивність праці погіршилася в 4 рази. Рівень збитковості виробництва яловичини в 1996 році складав майже 50%, а в 1997 р. він погіршився до 66%.

Проведені нами дослідження дають змогу вважати, що основними напрямками підвищення економічної ефективності виробництва яловичини в господарствах Херсонської області є відшукування можливостей зміцнення кормової бази і підвищення рівня годівлі молодняка великої рогатці худоби і відгодовлі до 25 ц корм.од. на 1 гол. в рік, в т.ч. не менше ніж до 6-7 ц концентрованих кормів.

УДК 339.137.2: 636/637

ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СТАДА І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИРОБНИЦТВА

С.П. ЯРОШЕНКО – к.с.-г.н., м.Суми

Вирішити комплекс проблем конкурентоспроможності тваринництва можливо лише на основі підвищення продуктивності тварин, що передбачає врахування взаємодії та оптимізації системи елементів виробничого процесу на основі опрацювання, оцінки та освоєння інтенсивних технологій виробництва (рис.1).

Інтенсивна технологія – це система взаємопов'язаних чинників виробництва (жива і зречевлена праця, тварини тощо), що забезпечує оптимізований вихід високоякісної продукції у розрахунок на одну тварину, одиницю витрат живої і зречевленої праці на основі мобілізації системи біологічних, технологічних і організаційно-економічних чинників виробництва. З огляду на це, інтенсивна технологія виробництва продукції тваринництва інтегрує:

- систему заходів в селекційно-племінній роботі, що забезпечують формування високопродуктивних тварин бажаного типу продуктивності;

- організацію відтворення тварин, раціональне поєднання статеві-вікових груп в стаді, визначення часового характеру динаміки поголів'я, термінів виробничого періоду, віку і маси продуктивного використання чи реалізації;

- створення міцної кормової бази, оптимальні способи заготівлі, зберігання і підготовки кормових ресурсів до згодовування;

- організацію, норми, типи і раціони годування, техніка і порядок годівлі, характер використання кормів, контроль ефективності годування;